

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani
na dom dostavljen: v upravnih prejemih:
celo leto naprej K 24— celo leto naprej K 22—
pol leta 12— pol leta 11—
četrt leta 6— četrt leta 5-50
na mesec 2— na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pridiču levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan svec izvzemati nedelje in praznike.
Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:
za Avstro-Ogrsko: za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25— celo leto naprej K 30—
pol leta 13— za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50 celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

V zmislu § 17. družbenih pravil
sklicujemo

občni zbor

delniške družbe
Narodne tiskarne

za petek, dne 30. aprila 1915

ob 6. uri zvečer

v uredniških prostorih Knafljeva ulica št. 5.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo upravnega odbora o poslovnem letu 1914. in predložitev bilance za dan 31. decembra 1914.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora in podelitev absolutorija.
4. Poročilo upravnega odbora o razdelitvi čistega dobička.
5. Volitev nadzorstvenega odbora.
6. Posamezni nasveti.

Opomba: § 16. pravil. Kdor hoče na občnem zboru glasovati, mora svoje delnice vsaj pet dni pred občnim zborom vložiti v družbeno blagajnico.

Upravni odbor Narodne tiskarne.

Svetovna vojna.

Osvojena važna postojanka pri Uzsoku. — Topovski boji v Karpatih. — Odbiti francoski napadi. — Neizpremenjen položaj v Poljski.

TOPOVSKI BOJ V KARPATIH.

Dunaj, 14. aprila. (Kor. urad.) Uradno razglajajo dne 14. aprila opoldne:

Splošen položaj je neizpremenjen.

Na karpatski fronti so se po pretežni večini v vseh odsekih vršili samo topovski boji.

Severo - zapadno od prelaza Uzsok smo z napadom hrabrih ogrskih pehotnih polkov št. 19 in 26, zavzeli v celnem obsegu pozicijo, ki so jo pred dnevi osvojili Rusi.

V jugo - vzhodni Galiciji in v Bukovini vlada mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

S POLJSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 14. aprila. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada:

Veliki glavni stan dne 14. aprila.

Vzhodno bojišče:

Položaj na vzhodu je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Popolnoma zadovoljiva situacija na bojiščih.

Berolin, 14. aprila. (Kor. urad.) Od kompetentne strani označujejo situacijo na celi vzhodni fronti, tako na avstro-ogrski kakor tudi na nemški strani kot dobro. Na karpatski fronti obvladujejo zavezniški situacijo. Vzhodno od laborčške doline v okolici usoškega prehoda in v on-davski dolini so nemške in avstro-ogrške čete napredovale. Cela situacija se da z naslednjimi besedami označiti: Moremo biti popolnoma zadovoljni. Tudi razmere na zahodni fronti med Maaso in Moslo so popolnoma zadovoljive.

Ruska poročila.

Iz Petrograda poročajo v London, da so se ruske operacije v Karpatih ustavile. Vzrok za to je iskati v novih zavezniških ojačenjih, ki so se tam pojavila. »Novoje Vremja« pa pravi, da so se operacije v Karpatih ustavile vsled neprestanih nalivov.

Poročila s poljskega bojišča soglašajo v tem, da pripravljajo Hindenburg zlost iz dejstva, da je dal gubernator v Savalkih izprazniti več mest. Zadnje tedne je opaziti med nemško vojsko v Avgustovski lesu živahno delovanje. Tudi ob jezeru Wigry, južno od Suwalkov, deluje nemška vojska mrzljivo. Nemci so postavili prav mnogo novih močnih utrdb ter za njimi postavili pomožne postaje. Celo železnico so zgradili. Ta železnica veže Avgustovski les z Margrabovo. Najmanj 10.000 mož dela dan in noč utrdbe. Od centra nemške armade na Poljskem so poslali močne oddelke na krila. Računati je torej z novim sunkom Hindenburgove armade. Končno poročila rusko poročila še, da je bil 10. april 80. dan bitke na 110 km dolgi fronti v Karpatih.

Ruski vrhovni poveljnik bolan.

Preko Berlina poročajo, da je ruski vrhovni poveljnik, veliki knez Nikolaj, zelo resno zbolel. Poklicali so nekega kirurga. Domneva se, da gre za raka.

Ogromne ruske izgube v Karpatih.

Berolin, 14. aprila. Korespondenca »Heer und Politik« poroča, da so izgubili Rusi v Karpatih od novembra l. l. do začetka aprila 500.000 mož mrtvih in ranjenih.

Ruske izgube častnikov.

Ruske liste izgub navajajo od sedaj imena 71.608 častnikov, od katerih je 18.622 mrtvih, oziroma jih pogrešajo.

BOJI V KARPATIH.

Uradno se konstatira, da se je ruska ofenziva v Karpatih ustavila in da se vrše izveščine samo artilje-

rijski boji. Toda ne samo, da se je ofenziva ustavila, naše čete so dosegle celo pravi uspeh ter potisle Ruse precej daleč nazaj.

Tudi v jugovzhodni Galiciji in v severovzhodni Bukovini, kjer so Rusi opetovano naskočili naše pozicije, vlada sedaj mir.

V Karpatih zopet sneži, vsled česar so operacije več ali manj ustavljene.

»Berliner Tageblatt« poroča: Položaj na fronti v Karpatih je še nadalje ugoden, dasiravno ovira deževje operacije. Sneg sega doli do nižjih vrhov. Južna armada stoji v boju. Zahodno od Uzsoka in vzhodno od Virave so zavezniški odbili sovražne napade. Nadvojvoda Friderik je obiskal bojujoče se čete pri Dukli. Silni ruski napadi izpred Sofijeda so uspeli do naših žičnih ovir, tam pa so se popolnoma razbili v našem ognju. Na drugih delih fronte v komitatu Saros so se vršili samo artiljerijski boji.

Italijanska sodba o bitki v Karpatih.

Milanski list »Corriere della Sera« piše o položaju v Karpatih, da se je ruski naval, ki se je razvil po padcu Przemysla, predno je še dosegel kak večji uspeh, razbil. Očividno se nagiba vojna sreča sedaj zavezniškim nemškim in avstro-ogrskim četam. Boji v Karpatih, ki so jih bojevali Rusi po že leta izkušnem sistemu, so bili najstrašnejši, odkar je izbruhnila vojna in so bile izgube največje. Zgodovina ne pozna še nobene tako krvave bitke, kakor je ta. Položaj je za Rusijo še tem težji, ker je v zadnjem času armadno vodstvo poročalo o velikem napredovanju v Karpatih, med tem, ko je v resnici stvar bila povsem drugačna. V zadnjih poročilih armadnega vodstva se govorilo o odbitih napadih nemških in avstro-ogrskih čet, kar je znamenje, da se nahajajo Rusi na nekaterih točkah že v obrambi.

»Rie« piše v daljšem članku, da so Nemci iznašli najpopolnejšo obliko strelskih jarkov. List hvali brezprimerno odporno silo nemških in avstro-ogrskih čet. Tako pravi list, da so zavezniške čete po sedemnajstkrat naskakovale ruske pozici-

je, tako da so jim končno iztrgale važne pozicije iz rok.

Švicarska kritika o bitki v Karpatih.

Vojaški sotrudenik »Baseler Nachrichten« govori o vojni dogodkih na vzhodu, zlasti v Karpatih. Na podlagi uradnih poročil obeh strank je sestavil pregled vojnih dogodkov zadnjega tedna ter prišel končno do tega zaključka: »Bitka v Karpatih še vedno ni odločena. Res je, da so Rusi na zahodnem krilu na boljšem; vendar se avstro-ogrsko-nemški odpor vedno večja. Celotni položaj pa ne bi dovoljeval brezobzirnega prodiranja Rusov na črti Košice-Ungvár niti tedaj, če bi morale zavezniške čete popolnoma izprazniti del Karpatov. Do tja je treba napraviti še več kakor 60 km. Zavezniške pozicije v zahodni Galiciji ob Dunajcu in v vzhodni Galiciji bi naravnost vabile k objektivu. Tudi ni militi, da se bo armadno vodstvo zavezniških čet omejilo samo na to, da ustavi ruski sunek. Nasprotno je pričakovati, da bo armadno vodstvo poskusilo najti kak izhod iz napetega položaja. Kako, se seveda sedaj še ne da povedati.

Pomen bojev v Karpatih.

V uvodnem članku pišejo »Times« o napredovanju vojne: Boj v Karpatih bo trajal najbrže še tedne. Izid je mogoče samo eden, a ne smemo si misliti, da bo takoj nastopila velika ruska invazija na Ogrsko, če bodo vsi vrhovi dolgih Karpatov v ruskih rokah. Rusi imajo tudi drugje še težke naloge. Mislijo morajo na Krakov, čigar posest zahtevajo njihovi načrti. Morajo tudi prepoditi iz Poljske in iz Suwalkov zavezniške in za vse te operacije bodo rabili mnogo časa. Za zavezniške ob zapadni fronti so te operacije Rusov zato velikega pomena, ker Nemci ne morejo zapustiti vzhodne fronte. Nemci ne morejo svojih armadnih zborov pošiljati kar tako od ene fronte do druge.

Przemysl.

Iz Krakova poročajo, da je Przemysl določen za bodočo glavno mesto »generalne gubernije Galici-

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Dalje.)

Svilene, z zlatom pretkane tapete, postelja čisto bela, okrašena z amoretami in šopki cvetlic, skrivljeni mebeli, chaiselongue in mali kanapeji, vse to je napravljal vtisk najpopolnejše elegancije. Annie je bila vsa očarana.

Naenkrat je zarudela in v silni zadregi pogledala svojo taščo.

O, madame, je zajecjala . . . to je bila vaša soba . . . vi bi morali tu stanovati.

Markiza se je nasmehnila.

— Draga moja, ko sem pred šestimi leti morala zapustiti to stanovanje, me je zelo bolelo. Zdelo se mi je, da v stanovanju v rue de Bellechasse ne bom mogla niti živeti niti umreti. Pa glej, po kratkem času sem se privadila. Razumela sem Horacove besede: »Čim manjša je hiša, tem večji je mir.« Ta mir mi je danes dragocen, pripušča mi časa za dobra dela, za čitanje in razmišljanje. Da ni usoda drugače nanesla, ničesar bi ne spremenila v svojem življenju. Priznam, da bi mi bilo mučno videti, da se v teh prostorih na-

stani sinaha, ki je ne morem ljubiti, toda ti . . . to mi povzroča resnično radost.

— O, kako ste dobri! je odgovorila mlada žena ginjena. Nečesa vas hočem prositi, je pristavila po kratkem pomišljanju.

— Česa? — Nečesar ne poznam, niti vaših navad, niti kako imam voditi francosko hišo. Bojim se, da zagrešim nerodnosti in nikakor ne bi hotela, da me ima Jacques za neumnostjo kakor sem. Ali bi mi hoteli pomagati in me poučiti?

— Prav rada.

Annino lice se je razjasnilo.

— Hvala. Kadar pridem v zadrego, vas vprašam za svet. Ne bo vam neprijetno? Prav gotovo ne?

— Prav gotovo ne. Zanesi se na - me kakor na kako staro prijateljico. Sedaj, draga moja, te zapuščam, da se opraviš, vrnem se domov. Pridem k vam na obed in vam predstavim vaše uslujbene. Pod steklom sem jih izbrala. Poznaj svoj posel; vse pojde, kakor želita.

Annie je prva poljubila svojo taščo, česar se dotedaj ni upala storiti.

— Zelo srečna sem, da vas imam, je dela prisrčno.

Ko je bil Jacques sam v stanovanju svojega očeta — od sedaj svojem stanovanju — se ga je polastil čut, ki ga je globoko pretresel. Zdrnil je na naslanjač in nekaj časa se je

ves ginjen oziral okoli sebe, nato je vstal, poln nežnosti tipal zdaj tapete, zdaj krize, orožje in druge predmete, ki bi mu jih bili skro ugrabili.

Tedaj se je markiza prikazala na pragu vrat; hotel ji je nasproti, jo prijel za roke in jih poljubil.

— O, mama, kako si morala trpeti pri vseh teh spominih! Ne bi bil smel dovoliti, da se ukvarjaš z najino nastanitvijo.

— Pripravil bi me bil ob veliko veselje. Sedaj nimam po ničem več žalovati.

— Kako čudno je življenje! je del Jacques. Prisiljeni smo bili zapustiti to hišo in sedaj nas usoda vodi zopet nazaj. Zakaj vse te spremembe?

— Morda zato, da postanemo popolni. Kakor pravi Annie. Teh preteklih šest let ni bilo za te izgubljenih. Pridobil si na skušnjah in modrosti, upam.

— Da.

— Ne išči torej drugih razlogov. In sedaj, moji sin, Bog naj te vodi . . . in naj te varuje pred teboj!

— O, tako sem srečen, da ti morem obljubiti, da ne grešim nikdar več.

— Tega niti ne zahtevam, je dela markiza smehljaje. Samo ne pozabi, da sreča ravno tako nalaga dolžnosti kakor plemstvo.

— Nočem pozabiti, je odgovoril Jacques s trdnim glasom.

V.

»Pozabila bodem,« je dejala Kristijana. A pozabiti ni mogla.

Povrnivša se v Blanzac, se je skušala razstresti z vsemi sredstvi, ki jih je slučaj nanesel. Po cele dneve se ji je posrečilo pozabiti na njeno bolelost, kakor hitro pa je bila sama, ji je Jacques znova obvladal dušo in telo. Izredno živo se je spominjala njunih razgovorov, njegov glas ji je zvenel v ušesih in na misel ji je prišlo, kako je med njima nastopil pogosto mučen molk. In čudno, začutila je zopet njegove poljube na rokah, njegove polne in mehke ustnice, njegove brke, nežne kakor svila in streslo jo je . . . Prav na tem je že bil, da jo ljubi! Ali bi ji bil žrtvoval bogastvo gospodične Villars? Ali bi mu bila ona žrtvovala premoženje svojega moža? . . . Da, oba sta bila sposobna zagrešiti tako neumnost . . . in oba bi se je morda nekega dne kesa. Ta gotovost jo je bolj pomirila kakor vse drugo. Njena mogočna domišljija je postala za njo prava muka. Razločno — o, tako razločno! — je videla, kako se novoporočenca ljubita, se ljubkujeta in drug drugemu prodirata v najskrivnejše kotičke njihovega bitja. Videla ju je sprehajati v tem lepem parku Saint - Michel - skem, ki ga je poznala, počasi, tesno drug na drugega naslonjena. Blazna vsled teh predstav je tu in tam hotela kar uiti, odpeljati se v Cannes,

da iz kakega skrivališča opazuje mladi par in njegovo srečo.

Kristijana se je kmalu vrnila v Pariz, da je bliže doktorju Moreau. Po njenem mnenju ji je edini in mogoč pomagati, da prežene to smešno in bolestno ljubezen iz srca. V Petit - Portu se je doktor sam prepričal o intimnih odnošajih vojvodinje z Jacquesom d' Anguilhon. Uganil je, da se vojvodinja nahaja v veliki nevarnosti in najrajši bi jo bil poslal na drugi konec sveta. Ko jo je zopet videl, je spoznal, da se je njegov strah uresničil in rekel je sam pri sebi: »Zgubljena je; ljubezen v tridesetem letu je neozdravljiva.«

Kakor vsa nova zdravila, je tudi ta sprememba Kristijani sprva nekoliko pomagala. Čim bolj pa se je približeval čas, ko se je imel Jacques vrniti, tem večji strah jo je obhajal. Leta in leta je preživela poleg palače Anguilhon, ki se je dotikala njene, kakor bi bila živela poleg katerekoli druge hiše; danes pa so ji ta vhod, to z drevesi poraščeno dvorišče, ti levi pod verando in vse te kamenite in lesene stvari povzročale neumljivo vznemirjenje. Večkrat je vstopila, da vidi, kako daleč so dospela poplave. Nekega dne je celo prišla v prvo nadstropje in kakor da jo žene čut, proti kateremu s vso svojo voljo ne premore ničesar, se je zmužnila v markijevo sobo in si jo polna bolesti in radosti ogledala. Ko je opazila, da

je. »Russkij Invalid« poroča, da so pričeli v Przemyslu z deli, da trdnjavo zopet popravijo.

Przemyslski dopisnik lista »Berlinske Tidende« brzojavlja svojem listu, da je Stanley Washburnovo poročilo v listu »Times« o dogodkih pred predajo Przemysla popolnoma zlagano. Trditve Washburnova, ki je bil obremenjen z danskim dopisnikom v Przemyslu kratko pred in po predaji, o življenju avstro-ogrskih častnikov je infamna laž, trditve, da so častniki prebili skoro ves čas po kavarnah, je najzlobnejše obrekovanje.

Iz Lvova.

»Prikarpatkaja Rus« poroča iz Lvova, da je železniška uprava dovolila prosti uvoz živih tudi z osebnimi vlaki. Za osebni promet je sedaj 23 postaj odprtih. Sedaj funkcionira 8 finančnih zavodov v Lvovu in sicer: Deželna banka, Obrtna banka, Gališka hranilnica, Hipotečna banka, Trgovska banka, ena posojilnica, Zemljiškokreditna banka in Ljudska banka. Zadnji čas se je pojavilo v Lvovu in okolici mnogo steklih psov, ki so okoli mnogo ljudi. Sploh so sanitarne razmere slabe.

NEMŠKO BRODOVJE NA RUSKEM OBREŽJU.

Iz Kopenhagena javljajo »M. N. Nachrichten« z dne 13. aprila:

Po uradnih poročilih iz Petrograda je neka nemška križarka obstreljevala vas Bovenšov ob izlivu reke Svente na ruskem baltičkem obrežju (35 kilometrov severno od Memela). Nemška vojna ladja je izstrelila kakih 20 granat proti sovražnim pozicijam.

NEMCI SO NA FRANCOSKEM BOJIŠČU ZAVRNILI VSE NAPADE.

Berolin, 14. aprila. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada:

Veliki glavni stan dne 14. aprila.

Zapadno bojišče:

Sovražen nočni napad pri Berry au Bacu se je ponesrečil.

Severo - zapadno od Verduna so Francoze proti našim bojnim črtam uporabljali mine, ki so razvijale močno rumenkast dim in dušične pline.

Med rekama Maas in Mosel se vrše nadaljnji boji.

Pri nekem močnem napadu proti črti Maizeroy - Marcheville, so Francoze na neki ozki točki prodrli pri Marchevillu v našo pozicijo, a smo jih s protinapadom kmalu zopet potisnili iz njih.

Na ostali fronti se je napad razbil že pred našo pozicijo.

Med Combresom in St. Mihielom so se včeraj vršili samo artiljerijski boji.

V Aillyskem gozdu smo po brezuspešnih sovražnih razstrelitvenih poskusih odbili tri sovražne napade.

Napad ob obeh straneh ceste Essey - Flirey se je ponesrečil zapadno od tod in je dovedel vzhodno od te ceste boje mož proti možu, v katerih so si naše čete priborile nadmoč.

V gozdu Le Pretre ni bilo nobenih bojev.

V Vogezih se je ponesrečil francoki naval proti Schepfenriedtkopfu, jugo - zapadno od Metzeralta.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francoski komunikacije.

Iz Pariza javljajo »Münch. N. Nachrichten« z dne 13. aprila:

Jo loči od Annine sobe hodnik, je od veselja zarudela.

Tisto jutro, ko sta se vrnila marki in markiza d'Anguilhon, se je Kristijana zbudila, predno je napolnil dan in ni se mogla premagati, da ne vleče na ušesa, je - li ropot ne naznaja njunega prihoda. Kakor hitro je začutila, da sta tu, že se je polastila želja, videti mlado ženo, jo vprašati, zvedeti ... kaj? Niti sama ni vedela kaj, upala pa je, da bo po tem sestanku mirnejša. Šla je najprej v Bon Marché, kjer se je zamudila komaj nekaj minut, potem se je sprehajala kar na slepo in slednjič po dolgem ovinku — se je ob enajstih ustavila pred Anguilhonovo palačo. Vstopila je pod pretvezo, da povpraša, kedaj se povrne mlada zakonca. Hišnik ji je povedal, da je gospod d'Anguilhon ravnokar z doma odšel — prav to je pričakovala. Naznanila se je torej markizi.

Vsa srečna, da more zopet videti vojvodinjo in se ji pokazati, ji je Annie takoj hitela nasproti. Ko je Annie, dasi še zelo slaba, prihajala skozi vrsto salonov, je gospa de Blanzac takoj opazila, da je v interesantnem stanju. Začutila je krepek udarec in s tresočimi ustnicami je poljubila mlado ženo.

(Dolgo pripodajanje.)

Uradno poročilo francoskega generalnega štaba z dne 12. aprila ob 3. popoldne se glasi:

Od 11. aprila nimamo poročati o nobeni pehotni akciji.

V Belgiji, ob reki Ancre, med rekama Oise in Aisne in v Champagni artiljerijski boji.

Med rekama Mas in Mosel smo se utrili v pozicijah, ki smo jih v zadnjih bojih osvojili. Sovražnik ni izvršil nobenega protinapada.

Dne 10. aprila smo uplenili v Aillyskem gozdu in v lesu Le Pretre 5 strojnih pušk in 1 metalca min.

Sovražni zrakoplovec nad Schwarzwaldom.

Karlsruhe, 14. aprila. (Kor. ur.) Tekom včerajšnjega popoldne se je prikazal sovražen zrakoplovec nad različnimi kraji južnega Schwarzwalda ter je vrigel štiri bombe na Stockach.

Nemški letalci.

Iz Rotterdama poročajo: Danes jutraj se je spustil neki nemški letalec na nizozemska tla. Poročnika Wehrmanna in mehanika Donetzkijsa so internirali.

NOVA FRANCOSKA OFENZIVA.

»Daily News« poroča iz Francoske o bojih pri Verdunu: Vse gorovje za francosko fronto ob črti Fromezey (pri Verdunu) - St. Mihiel-Pont-a-Mousson je pokrito s transporti vojnega materiala in čet. Od srednje in severne francoske fronte prihajajo preko Reimsa in čez druge kraje neprestano vojaki, ki jih pošilja francosko armadno vodstvo v fronto južno od Verduna. Silne množine streliva in mnogo topov je na poti proti utrdbam južno od Verduna. Tam je francosko armadno vodstvo pripravilo forte Tavannes, Monlainvilles, Rozellier, Genicourt in Troyon kot artiljerijska skladišča. Bajе stoje pri Verdunu tudi angleške čete.

Fronta na tem delu bojišča se razteza glasom poročila »Daily News« od Eromezeya na levem bregu reke Orne do Monlainvilla, potem skoraj direktno proti jugu preko Les Epargesov, Dompierre, Lamorvilla in Maizeya, čez reko Maas zahodno od St. Mihiela ter gre nato v jugovzhodni smeri zahodno od Campdes-Romainsa preko Apremonta, Bouconvilla in Regnievilla do Pont-a-Moussona.

Iz Burga (Hautes Pyrénées) poročajo: Od 9. marca ni nobenega poročila več o francoskem pehotnem polku, ki je imel v Burgu svojo garnizijo. Polk se je bojeval v Vogezih. Sedaj ni znano, ali je bil polk uničen ali vjet, ali pa je bil odrezan od glavnega dela armade.

Pred revolucijo v Indiji.

Milan, 14. aprila. »Corriere della Sera« poroča: V Indiji postaja položaj od dne do dne opasnejši. Hindu in Mohamedanci so se zvezali proti Angležem. Revolucionarno gibanje se vedno bolj širi zlasti v provincah Lahore, Delhi in Bengalija.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Francoski parnik »Frédéric Franke«, ki ga je v nedeljo torpediral nemški podmorski čoln, sta privlekli dve vladni barkasi v Plymouth. Moštvo se je rešilo.

Kapitan ladje »America« poroča, da je dobil na poti iz Novega Jorka v Neapoli, južno od kapa Finisterre, od nekega japonskega parnika radiotelegrafično brzojavko, v kateri ga ta prosi za pomoč proti nekemu nasledujočemu nemškemu podmorskemu čolnu. Parnik je oddal brzojavko štaciji na Gibraltaru, ki je odgovorila, da takoj odploje nekega torpednega rušilca. Kakor se domneva, je japonski parnik prevahal municijo in topove iz Liverpoola v Marseille.

Afera dveh ameriških ladij.

London, 13. aprila. (Kor. urad.) »Central News« javljajo: Angleške križarke so ustavile ameriški ladji »Josef Wilhelm Fordney« iz New Yorka in »Navaja« iz Galvestona, ki sta pluli v Bremen ter ju spravile v Kirkwall, kjer prideta pred sodišče za pomorski plen. Lastniki so prosili ameriško vlado za intervencijo.

Mine.

Po zadnjih poročilih so potopili pri Helderju 4 naplavljenе mine, devet pa so jih uničili ob nizozemski obali na suhem. Od teh je bilo pet angleškega, ena nemškega in ostale neznanega izvora. Med Helderjem in Hock van Hollandom so potopili

66 min. Od teh je bilo 41 angleških, pet nemških, ena francoska in ostale neznanega izvora. Od pričetka vojne je bilo naplavljenih 259 angleških, 54 francoskih in 28 nemških min. V celem je bilo naplavljenih 487 min.

Pirati.

»Courant« poroča iz Londona: 6. t. m. je izdala angleška admiralteta ukaz, da morajo vse trgovske ladje, ki bodo zapustile angleška pristanišča, imeti na krovu topove in strojne puške. Večina paroplovnih družb v Liverpoolu se je branila izpolniti ta ukaz.

Delo nemških križark.

Neki članek »Timesa« ceni vrednost ladij, ki jih je potopila pomožna križarka »Kronprinz Wilhelm«, na 1.165.000 funtov šterlingov. Na ta način je prišla pomožna križarka »Kronprinz Wilhelm« na tretje mesto, ker je »Emden« povzročila škodo 2.211.000 in »Karlsruhe« škodo 1.662.000 funtov šterlingov. Pomožna križarka »Prinz Eitel Friedrich« je povzročila škodo 885.000 funtov, križarka »Königsberg« škodo 275.000 funtov, križarka »Dresden« istotako 275.000 funtov in križarka »Leipzig« 235.000 funtov šterlingov. V celem so te križarke potopile 67 ladij v skupni vrednosti 6.691.000 funtov šterlingov, to je nad 160 milijonov kron.

Kronprinz Wilhelm.

»Times« poroča iz Novega Jorka z dne 12. t. m.: Kapitan »Kronprinz Wilhelm« je pripovedoval ameriškim poročevalcem listov: Parnik se je bojeval z angleškimi križarkami »Berwick«, »Suffolk« in »Bristol«, ravno ko je hotel prevzeti od križarke »Karlsruhe« moštvo in topove. »Kronprinz Wilhelm« in »Karlsruhe« sta se morali umakniti.

Pomorska bitka.

»Dagbladet« poroča iz Kristijanije z dne 14. t. m.: Včeraj se je vršila v bližini mesta Bergen v pozni nočni uri pomorska bitka. Natančno se je lahko slišalo grmenje topov. Vojaske poveljstvo v Bergnu je razglasilo, da se je tamkaj samo slišalo grmenje topov, da pa o boju ni nič znanega. Norveške ladje poročajo, da so opazovale pomorsko bitko, ki je trajala skoraj do polnoči.

ITALIJANSKA SODBA O VOJNOJOCIH SE DRŽAVAH.

Iz Berolina poročajo z dne 13. aprila: Vojaske kritiki nacionalistične revije »Idea Nazionale« polemizira, kakor javlja »Vossische Zeitung«, napram izvajanjem angleškega polkovnika Repingtona in naglašajo, da velja načelo o padanju napadalne sile pri Nemcih in Avstrijcih tudi za njihove nasprotnike. Računati je treba s tem, da bo razmerje moči ostalo isto, da, mogoče je celo, da se spremeni na korist Avstriji in Nemčiji, ako pokliče Nemčija pod orožje zadnje črnovojnike in še najstarejše letnike, kar bo se gotovo zgodilo, čim bodo ogrožene nemške meje. Za sedaj ni zapadna nemška fronta omajana niti po silnejših nasprotnikih. Za to fronto je še druga zelo močna obrambna črta, ki se razteza iz Flandrije preko Lilla, Manbeuge, reke Mas, Montmedija, Longwyja, Diedenhofena, Metzja v Neubreisach, in tretja črta, ki se razteza od Antwerpna preko Namurja in Arden k Reni, in končno še ena močno utrjena obrečna obrambna črta. Tu se torej nimajo Nemci prav ničesar bati, prav tako je tudi na vzhodni fronti, ker ne more ruska premoč učinkovati vsled nemožnosti primernega izpolnjenja častniškega zbora. — Vojaske kritiki zaključuje svoja izvajanja: Odločilna premoč ene ali druge vojujoče se stranke se bo pojavila šele, ako posežejo v vojno nevtralne države. To si naj zavezniki dobro zapomnijo. — Italija ne čaka na to, da bi »Junaske« prihitela na pomoč zmagovalcu, marveč da bi napravila konec vojni, ki bi sicer trajala brezskrajno in bi povzročila splošno izmučenost in oslabelost.

Sodba višjega italijanskega častnika o splošnem vojnem položaju.

Curli, 14. aprila. (Kor. urad.) »Zürcher Zeitung« objavlja izvešček značilnega pogovora vojnega poročevalca trojnemu sporazumu prijazen »Gazette del popolo«, Cipolle, z nekim višjim italijanskim častnikom, čegar ime se mora zamožati, o položaju na bojiščih, ki je celo poročevalcu presenetljiv. Vpada na Ogrsko po častnikovem mnenju nikakor ni pričakovati. Govorice o posebnem miru med Avstro-Ogrsko in Rusijo

označuje kot absurde. Vojaske položaj Rusije je resno ogrožen od avstrijsko-ogrskoga krila pri Uzsovu. Ni izključeno, da je mogel Hindenburg svojo pozicijo ob vzhodno-pruski meji tako močno utrditi, da je mogel z nemškimi četami prihiteti na pomoč avstrijsko-ogrskim četam. Težišče vojaškega položaja se nahaja v Belgiji, ki so jo Nemci izbornu utrdili. Izid vojne je odvisen od materialnega in moralnega položaja v notranjščini dežel, ki so udeležene na vojni.

NAPAD NA DARDANELE.

Turško poročilo.

Carigrad, 13. aprila. (Kor. urad.) »Agence Milli« javlja: Glavni stan poroča: Nekatere sovražne opazovalne ladje so včeraj zunaj Dardanel pol ure brezuspešno obstreljevale naše baterije pri vходу v morsko ožino. Naši streli so zadeli eno oklopnico in eno torpedovko. Na ostalih frontah ni nobene spremembe.

Zavezniki in Dardanele.

Kopenhagen, 14. aprila. Francoski zunanji minister Delcassé izjavlja v nekem intervjuu, da Francija in Anglija niste napadli Dardanel le v sporazumu z Rusijo, temveč naravnost na inicijativno ruske vlade. Čas ne dovoljuje nikakih intrig in Rusija ter Anglija ste edini v tem, da morate svoje stare orientalske spore pokopati.

Položaj v Egiptu.

Stockholm, 14. aprila. »Aftonbladet« poroča iz Kahire: Položaj v Egiptu je jako nezadovoljiv. Gospodarsko življenje je ponehalo, draginja postaja vedno večja. V deželi so se pojavili nemiri in nekaj tajni komite je izdal proklamacije, ki pozivajo na pokol Evropejcev. Oblasti so konfiscirale mnogo skritega orožja. Juristična fakulteta je centum nemirnega valovanja; dijaki so priredili demonstracijo proti sultanu. Radi tega so relegirali 1/4 vseh dijakov. Sultan je sicer osebno dober človek in je prepustil celo svojo civilno listo v dobrodelne namene.

Kakor poročajo iz Kahire se je preselil sultan Husein Kamil iz Kahire v Aleksandrijo.

Proklamacija Džemala paše.

Iz Berlina poročajo: Vrhovni poveljnik turške armade, ki operira proti Egiptu, Džemal paša, je izdal na prebivalstvo v Siriji proklamacijo, v kateri pravi med drugim:

Molitve, ki kipe v nebo na zapadni strani Nila, se bodo izrekale, o tem sem prepričan, prav kmalu tudi v Kahiri. Vsakdo mora biti uverjen, da bom z vso vmo nadaljeval operacije, ki merijo na to, da osvojim Egipt.

Armada, kateri poveljujem, se sedaj pripravlja na odločilno bitko. Vse akcije se vrše z največjo točnostjo in hitrostjo. Med našimi četami vlada najživahnejša aktivnost. Pričakujem, da bo vse prebivalstvo v Siriji mirno in z vsem zaupanjem zrl v bodočnost v krepi zavesti, da bo zmaga na naši strani. Ako pa bi se našli ljudje, ki bi z razširjanjem neresničnih vestí razburjali in vznemirjali ljudstvo, izjavljam, da čakajo te ljudi najstrožje kazni.

Sveta vojna v Afganistanu.

Zeneva, 14. aprila. Iz Petrograda poročajo: Afganistanski emir je odredil mobilizacijo armade ter je proklamiral sveto vojno.

IZJAVE BOLGARSKIH DRŽAVNIKOV O POLITIKI BOLGARIJE.

Pariz, 14. aprila. »Temps« priobčuje razgovor z bolgarskim ministrom predsednikom Radoslavovom in bivšim ministrom Genadijevom.

Radoslavov izjavlja: »Trdi se, da nam je Turčija ponujala Tracijo, ako ostanemo nevtralni. To ni res. Za slučaj pa, da bi se nam taka ponudba stavila, ne smete pozabiti, da naš glavni cilj ni Tracija, temveč Macedonija. — Naši odnosi napram Romuniji so se izboljšali.

Kar se tiče naših odnosov napram vojskujočim se državam, menim da triplecenta, ki je tako silna, pač ne potrebuje pomoči naše male Bolgarije. Vojna lahko sicer še dolgo traja. Bolgarija pa bi dolgo trajajoče vojne financijelno ne izdržala. Mogoče je vsekakor, da ne bomo mogli ostati do konca nevtralni, toda prepričan sem, da še ni prišel trenutek za spremembo našega dosedanjega stališča.

Genadijev poudarja: »Prepričan sem, da Bolgarija nima povoda spreminiti svojo politiko. Trojni spora-

zum zahteva sedaj, da se Bolgarija zopet pridruži oni skupini, iz katere je bila 1. 1913. z brkami pregnana. Dokler ne garantira triplecenta Bolgariji, da bo dobila vse to, kar ji je dolžna dati Srbija po pogodbi iz 1. 1912. in grške okraje Seres, Drama in Kavala, tako dolgo ne bo mogla nobena bolgarska vlada naroda prepričati, da se mora boriti na strani Srbije, Grške in triplecenta.

Rusija in Bolgarija.

Iz Berlina javljajo »Münchener Neueste Nachrichten« z dne 12. aprila:

Vse snubljenje Rusije za Bolgarijo je ostalo brezuspešno. Vsi poskusi, napotiti Bolgarijo sedaj s sladkorčki, sedaj z bičem, da bi opustila svojo nevtralnost, so se izjalovili. Tudi do tega se Bolgarija ni dala pripraviti, da bi mirno trpela kršenje bolgarske nevtralnosti s tem, da bi se ruske čete izkrcale na bolgarskem ozemlju. Rusi so baje pri Odesi zbrali veliko armado, ki šteje 50.000 mož, po drugih podatkih pa 100.000 mož. To armado nameravajo izkrcati proti Turčiji na bolgarski vzhodni obali. Ne glede na to, da ima pri tem podjetju tehtno besedo tudi turško brodogradje, smo prepričani, da bi Bolgarija ne ostala mirna, ako bi Rusija na ta način hotela kršiti bolgarsko nevtralnost.

GRŠKA IN TROJNI SPORAZUM.

Grški zunanji minister o stališču Grške.

Kodanj, 14. aprila. (Kor. urad.) Atenski dopisnik lista »Politiken« je govoril z grškim zunanjim ministrom Zographosom, ki je izjavil, da se ustavlja skušnjavi, zasledovati politiko, ki bi imela za cilj sijajno zunanjo plat. Vlada uravnava politiko povsem z ozirom na dve točki, namreč z ozirom na bolgarsko nevarnost in z ozirom na usodo Grkov, ki se nahajajo pod tujim gospodstvom. Minister je izrekel svoje veliko obžalovanje nad politiko, ki je povzročila odstop Venizelosa iz političnega življenja, ter izjavil, da bodo on in vsi njegovi tovariši vse storili, da pomirijo javno mnenje v sedanjem kritičnem trenutku ter povzročijo, da se zedinijo vse stranke. Toda vznemirjeno pisanje časopisov, kakor tudi Venizelosa nemožnost otežkočujeta stremljenje vlade.

Grška je definitivno odklonila dovoljenje za nadaljne municijske transporte v Srbijo.

Berolin, 14. aprila. Iz Aten poročajo: Na zadnjo intervencijo poslanih trojnega sporazuma, ki so zahtevali, da preklic Grška svojo prepoved nadaljnega prevoza vojnega materiala preko Soluna za Srbijo, je odgovoril ministrski predsednik Gounaris, da je ministrstvo odločno odklonilo to prepoved preklicati. Grška vlada tudi ne dovoli, da bi se prepeljal vojni material, ki je v Solunu že izkrcan, v Srbijo.

Oficijelen grški dementi.

Atene, 14. aprila. (Kor. urad.) »Agence d'Athènes« priobčuje naslednje sporočilo: Iz dobrega vira se nas obvešča, da so v Atenah razširjene govorice, kakor da bi bile trojsporazumne sile izvršile pri grški vladi novo demaršo, napačno.

Grško posojilo na Francoskem.

Curli, 14. aprila. Grška vlada se pogaja s francosko vlado izplačila nadaljnjih 11 milijonov kot predujem na drugo polovico dovoljenega ji francoskega posojila.

BOLGARIJA IN SRBIJA O MAKEDONJI.

Sofija, 12. aprila. (Kor. urad.) »Agence telegraphique bulgare« poroča: Tiskovno vodstvo objavlja sledeči nadaljni komunikacije: Tiskovni urad v Nišu nadaljuje s svojimi objavami, ki jih nazivlje argumente in dokumente k dogodkom v Valandovu. Vsa ta srbska poročila izgube svojo navidezno vrednost, kakor hitro se jih porazdeli v kategorije. Faktično se dele v več kategorij. Prvič bolgarski dokumenti, ki so se baje našli pri truplih usmrčenih. Velika okolščina, ki se mora poudarjati, leži v tem, da izvirajo ti dokumenti iz preteklih let. Trajno preseljevanje bolgarskega prebivalstva v Makedonijo v Bolgarsko je splošno znano dejstvo. Kar se drugič tiče dozdevnih avstro-ogrskih vojaških mezdnih knjižic, tedaj se je takih pač dovolj našlo pri avstro-ogrskih vojakihi, ki so padli ali ki so bili vjeti v Srbiji. Kar se tretjič tiče izpovedi nekega muzejskega vjetnika, ki ne zna niti pisati niti brati, in pa izpovedi večih Srbov, tedaj so vsa ta izpričevala, ki izvirajo od srbske strani, na-

Joffri, Frenchi in Hötendorfi, Heeringeni in Putniki in še mnogo drugih znamenitih generalov. In sicer ne le po eden, temveč od vsakega imena kar po tucatih. Stvar je namreč ta, da je izbruhnila v Švici, in zlasti v bernskem kantonu nekaka epidemija, krstiti moške novorojenčke na ime kakšnega slavnega generala. Končno se je švicarska vlada odločila, nastopiti proti neokusnemu izrabljanju generalskih imen in je opozorila matične urade, da ni dopustno, vpisavati v rojstne knjige rodbinskih imen še živčih oseb kot predimena. Švicarji bodo morali torej čakati, da slavni generali — pomrjejo.

*** Generalni štrajk v Genui.** V Genui je izbruhnil generalni štrajk pristaniških delavcev. Ze napovedani generalni štrajk v Milanu pa je bil zopet odpovedan.

*** Cavalleria rusticana.** Ta krasna opera, ki smo jo tolikrat slišali v slovenskem gledališču, je sedaj stara 25 let. V Rimu so ta jubilej slovesno obhajali. Skladatelju Mascagniju je ta opera iz mizernih razmer pomagala do velikega bogatstva.

*** Zlati vodnjak v Ogleju.** Pri izkopavanju starin v Ogleju so odkrili bajni »zlati vodnjak«, o katerem se pripoveduje, da je Atila, ko je oplenil in porušil Oglej, zakopal v njem zlato in drage kamne, ki jih je bil naplenil v mestu. Zgradba odkritega vodnjaka odgovarja načinu, po katerem so Rimljani za časa Atile gradili vodnjake. V velikem tednu so izkopavanja prekinili, a bodo sedaj takoj kopali dalje. Pričakuje se velikih najdb. Kopanje je zelo težavno, ker je valjčasti vodnjak jako ozek. Kakor znano, je Atila razdejal Oglej leta 452. K temu poročilu je pripomnil, da živi legenda o »zlatem vodnjaku« v Ogleju od rodu do rodu in dolgo dobo so dostavljali v kupnih pogodbah pri prodaji zemljišč, da niso veljavne, ako se najde na kakem dotičnih zemljišč »pozno d'oro«.

*** Perzijski recept.** Češki »Světator« priobčuje sledečo zgodovinsko anekdoto: Ko je bilo l. 996. v Perziji vsled vojne pomanjkanje živil, je izdal tedanji perzijski vladar Abdul Azud-al-Daulah originalno odredbo. Kakor vedno in povsod so bili tedaj tudi v Perziji oderuhi, ki so višali cene živilom. Denar, ki ga je vladar delil med ljudstvo, ni pomagal. In tako je vladar izdal sledečo originalno odredbo: »Mi Abdul Azud-al-Daulah, kralj kraljev, gospodar sveta, naznanjamo s tem, ker smo prepričani, da so morebitnimi (trgovci z deželnimi pridelki) v naši državi skoro številnejši, nego siromaki, da smo se namenili izravnati to razliko. Zato ukazujemo, da se za vsakega siromaka, ki se najde v naši državi, prime enega morebitja ter pribeže za ušesa na vrata njegove hiše. (To se ima ponavljati tako dolgo, da se število izravna.« To originalno sredstvo je delalo čudeže, cene živilom so čudovito padle itd. Seveda v Perziji!

*** Obsojen ruski vjetnik.** »Danzinger Zeitung« poroča: Te dni je bila pred tukajšnjim vojnim sodiščem obravnavana proti ruskemu vjetniku Osipoviču. Osipovič je pisal svoji ženi pismo, ki se je končalo z besedami: »Žena, spominjaj se citrone, ki sem ti jo pokazal.« Te besede so vzbudile pozornost cenzorjev in preiskava je dognala, da je Osipovič napisal tri strani svojega pisma s citronovim sokom, česar na prvi pogled ni bilo mogoče opaziti. V pismu, pisanem s citronovim sokom, je javil svoji ženi, da je bil v let 31. avgusta pri Tilzitu v vzhodni Prusiji. Nemci ravno z vjetniki slabo, dajejo jim malo hrane: vjetniki dobivajo samo pol funta kruha za ves dan, meso vsak četrti dan, delati pa morajo pri kanalu. Vojna z Nemci se v kratkem konča, ker bo Nemce prisilila lakota, da sklenejo mir. Ze dva tedna pošiljajo Nemci čete v Königsberg. Tako je pisal Osipovič, dočim so drugi vjetniki izpovedali, da dobivajo meso vsak dan in da imajo tudi kruha zadosti. Sodišče je obsodilo Osipoviča na dve leti ječe.

*** Ljubica v kovčegu.** V Danzigu je izginila 18letna Margareta Carsten. Starši in policija so jo iskali zaman in splošno se je mislilo, da je postala lepa deklica žrtev kakega zločina. Te dni pa se je oglasila pri policiji neka gospodinja ter prosila za asistenco, češ, da se nahaja v sobi pri njej stanujočega natakarka Frinda velik kovčeg, s krivostno in morda nevarno vsebino. Policijski komisar je dal sobo in kovčeg nasiloma odpreti ... Presenečenje je bilo veliko, ko se je dvignila iz obširnega kovčega postava mlade deklice, ki je kmalu izpovedala, da je — izgubljena hčerka, Margareta Carstenova. Lepa Marjetica se je bila zaljubila v natakarka Frinda. Ker pa so bili starši jako strogi, je nekega dne zbežala k svojemu ljubcu in je ostala pri

njem. Ko je pričela policija Marjetico iskati, se je zbala in preprosila Frinda, da jo je, kadar je odšel od doma, skrival v neki omari, ali pa položil v svoj veliki kovčeg. Gospodinja je nekega dne pri pospravljanju sobe zapazila, da se kovčeg pregljbe in je bežala v strahu na policijo. Požrtvovalno ljubico, ki se je dala čez dan shranjevati na tako originalen način, so oddali staršem. Frinda pa so izročili sodišču.

*** Boji v dukelskih sotestah,** ki so za potek karpatske bitke tolikega pomena, niso prva krvava borba, ki se odigrava v tej pokrajini. Ze v XV. stoletju so se vršili tam ljuti boji za habsburško dinastijo. Po smrti Albrehta Habsburškega so zavladale, kakor znano po habsburških deželah velike homatije. Ogrji so si izbrali poljskega kralja Vladislava, Čehi pa so končno ostali verni Albrehtovemu posmrtnemu sinu Ladislavu Posthumu. Albrehtova vdova si je pridobila pomoč husitskega voditelja Jiskre z Brandysa, ki je zbral nekaj svojih čet ter je z njim udaril na Ogrsko. V razmeroma kratkem času so osvojili Husiti celo gorjenje Ogrsko. Pozneje so Ogrji priznali Ladislava in Jiskro z Brandysa je dobil v dar grofijo Šaryš. Sezidal si je v Makovici trden grad ter je zavaroval svojo oblast proti vpadam Poljakov z močnimi utrdbami v Dukelskem prelazu. Vsi poskusi sovražnikov vdreti po tem prelazu v oblast husitskega vojskovodje, so ostali brezuspešni. Husiti so ta del karpatskega gorovja kolonizirali in današnje slovaško prebivalstvo med Duklo in Užokom je potomec Jiskrovih kolonistov. Tri stolet pozneje je igral Dukelski prelaz zopet važno vlogo. Po dukelskih cestah je udaril l. 1849. ruski general Paskijevič na Ogrsko, da ukroti uporne Madžare. Znano je, kako katastrofalno se je takrat končala madžarska revolucija.

*** »Kosmati državljani«.** Pariški pisatelj, Tristan Bernard, je preslabil, da bi vzel moč v roke, vzel je pa v roke pero in dela z njim na svoj način za vojno. Ze nekaj časa izdaja list »Kosmati državljani« in krtači v njem svoje rojake z resnobo in s satiro. Tristan Bernard poje sicer v tem listu francoskim civilistom veliko slavo, seka jih pa tudi z bičem, kar se da. V vseh mogočih variacijah jim dopoveduje, da morajo mirno in dostojanstveno prenašati težave izrednih razmer in pomagati vsak po svojih močeh domovini. Uči jih, da nimajo pravice, kritikovati načrtov in delovanja vodstva armade, da si ne sme vsak krojač domisljati, da ima generalske zmožnosti, da morajo opustiti vse politične kontroverze in tako pripravljati tla, da nastanejo po miru boljše notranje razmere. A Bernard se ne omejuje samo na to, da gladi in biča kosmate državljane, razveseljuje jih tudi z opombami in prorokovanji. Tako graja ostro, da kavalieri, ki jaha Pegaze, doslej še ni nič znamenitega ustvarila, ter obeta, da bo težka artilerija razstrelila stolp francoske akademije in bo znanost in umetnost organizirala po vojaškem vzorcu. Znanstveniki, pesniki, umetniki in pisatelji se bodo asentirali kakor topničarji in kavalieri, se bodo morali tri leta vezhati in če bodo velike manevre srečno prestali, bodo stalno nastavljeni. Člani akademije pa bodo na polju vede in umetnosti igrali isto vlogo, kakor generalni štab v armadi.

*** Vila Malta.** Med najznamenitejše in umetniško najpopolnejše palače v Rimu spada pač vila »Malta«. Danes se takorekoč pogledi vsega sveta obračajo na to palačo, kajti tu je stalno prebivališče nekdanjega nemškega kancelarja kneza Bülowa, ki je med sedanjo vojno prevzel diplomatsko zastopstvo Nemčije in zastavlja vse svoje moči, da ohrani Italijo nevtralnno. Vila »Malta« je bila v starih časih last francoskih minaritov. Leta 1789. je bila lastnica te palače vojvodinja Weimarska, Amalija, potem je postala last švedskega kparja Byströma in je leta 1827. prešla v posest bavarskega kralja Ludvika I. Ta je tekom svojega življenja 52krat obiskal Rim, kjer je rad pozabil na svoje kraljevske dostojanstvo ter se je udeleževal vseh norosti, ki so jih uganjali nemški umetniki in je z njimi pohajkoval tudi po zakonitih krčmah. V tej vili je bil marsikak umetnik po več mesecev gost bavarskega kralja in prihajali so na kraljeve oficijalne priredbe tudi papeži: Pij VIII., Gregor XVI. in Pij IX. Ravno za to palačo je stanoval znameniti kipar Thorvaldsen in zgodilo se je vsak čas, da je kralj pri oknu žvižgal Thorvaldsenu in ko se je ta prikazal, ga je povabil na obed. Toda ti veseli časi so minili. Kralj Ludvik je leta 1851. izgubil krono in vila — sni prepoznal 1881. leta of os 18. 1802. je prišla v posest reda malteških vikemu grofu Bobrinskemu. Od tega jo je kupil leta 1909. knez Bülow, ki se je po svojem odstopu od kance-

larstva, stalno naselil v Rimu, pač tudi iz ozirov na svojo ženo, ki je rojena Italijanka.

*** Zopet afera Thaw.** Brezkončno sodno postopanje, ki se vodi zaradi znane afere Harry Thawa, ki je, kakor znano, na koncertu ustrelil ljubimca svoje žene, velike krasotice, je imelo zopet novo epizodo. Svoječasno je Thawova rodbina storila vse, da bi se milijonar proglasil za blaznega, kar se je končno tudi zgodilo. Oproščen je bil smrtne kazni, vendar pa je prišel v norišnico. Od tam je s pomočjo svojih prijateljev pobegnil. Kmalu nato so ga vjeli in obtožili, da je izvršil zločin zarote, ker je v zvezi s svojimi prijatelji pobegnil iz norišnice. Razprava se je bila vršila v Novem Jorku pred poroto, ki je soglasno izrekla, da Thawa ne smatra krivega omenjenega zločina. Porotniki so med tem v privatnem razgovoru izjavili, da smatrajo Thawa za duševno popolnoma zdravega, vendar pa tega niso mogli uvrstiti v svojo razsodbo, ker je sodišče to preprečilo. V krogu Thawove rodbine je ta oprostitev povzročila veliko veselje. Obenem pa je rodbina napravila nove korake, da se uvede novo postopanje, ki bi omogočilo, da se Thawa proglasi za duševno popolnoma zdravega, kar bi značilo, da je popolnoma prost. Ko je bil pravorek izrečen, je državni pravdnik zahteval od sodišča, naj Thawa takoj pošljejo v norišnico. Toda njegov odvetnik je izjavil, da ima Thaw pravico vrniti se v državo New-Hampshire, ker je ta država izročila Thawa državi Novi Jork samo v to svrhu, da ga obsodijo oziroma oproste v zadnji zadevi. Ker je bil pa oproščen, ima pravico zopet se vrniti v državo New-Hampshire. Sodnik Page ni takoj rešil tega važnega vprašanja, nego je Thawa začasno interniral v to svrhu, da hoče slišati mnenje obtožbe in obrambe. Ako se zadeva dobro reši za Thawa, tedaj se bo milijonar-morilec vrnil zopet v državo New-Hampshire. Ako bo sodnik uvaževal zahtevo obtožbe, da naj ga zopet internirajo v norišnico, dokler se njegovo duševno zdravje zopet ne proglasi za zdravo, tedaj bodo pa milijonarjevi zagovorniki uvedli novo postopanje, da se potom sodišča dokaže, da je duševno zdrav. In če se to posreči, tedaj bo Thaw popolnoma prost.

*** Izumitelj strojne puške,** Hiram Maxim, mora biti še v grobu hvaležen, da ga ni zadela usoda francoskega zdravnika Guillotina, katerega znana iznajdba je ostala za vedno žalostno spojena z njegovim imenom. Krvava giljotina je proti Maximovi iznajdbi nedolžna stvarca, saj je Maxim izumitelj najstrašnejšega morilnega stroja — mitraljeza ali strojne puške. Hiram Maxim je potomec stare francoske hugenotske rodbine, ki se je v 18. stoletju preselila v Ameriko. Hiramov oče se je najprej lotil poljedelstva in je šele moral les posekati, da si je mogel urediti svoje polje. Pozneje je opustil poljedelstvo in se je bavil samo z žago, ki je dala mlademu Hiramu povod, da se je lotil raznih tehničnih poizkusov, za katere je imel poseben dar in tudi prav posebno veselje. Oče ga je dal zato v uk v majhno tovarno za vozove. Toda Hiram ni dolgo vzdržal tu. Šel je v uk k loščarju Danijelu Flyntu, kjer je imel več časa za svoje tehnične poizkuse. Prva njegova iznajdba v tem času je bila mišja past. Pozneje je šel na potovanje in se je preživljal z najrazličnejšim delom. Bil je natakark, tkalec, pomivalec posode v restavracijah, skratka, lotil se je vsakega dela, ki mu je prišlo pod roke. Naenkrat mu je šinilo v glavo, da bi postal slaven bokser. Šel je v šolo za boks in je prosil za sprejem. Toda profesor mu je rekel po ameriškansko odkrito: »Imate preveč izbuljene oči in kedaj je še videl kdo boriškega mojstra s tako veliko glavo? Izbijte si boksanje iz glave!«

Maxim je ubogal in se je kmalu popolnoma posvetil mehaniki. Splošno pozornost je obrnil nase s plinovim strojem. Napredoval je sčasoma toliko, da je postal inženir v razsvetljavnem zavodu Schnylerjevem. Pozneje je ustanovil lasten zavod za razsvetljavo. Leta 1881. je odšel v London, da vnovči svoje patente na električnem polju. Iznajdbe so bile — kakor pravi sam — njegova »kronična bolezen«. Vrnivši se iz Angleskega, si je domislil, da bi sestavil avtomatično puško, ki bi oddala več strelcev v sekundi. Oprejel se je dela v delavnici v Hattonu Gardenu in ni odnehal, dokler ni imel gotovega prvega modela strojne puške. O tem novih poizkusih pripoveduje sam: »Ko so se mi posrečili prvi poizkusi, sem delal in mislil noč in dan, dokler ni bil načrt puške gotov v vseh podrobnostih. Potem sem napravil model, ki je oddajal po deset strelcev v sekundi. Ko je časopisje objavilo poročilo o tej iznajdbi »znanega Maxima«, so splošno smatrali puško s 600

streli v minuti za humbug. Toda poizkusi, ki sem jih izvršil javno, so kmalu prepričali marsikoga, da so časopisi imeli prav.« Maxim je razkazoval svojo iznajdbo v več deželah. Nemški cesar mu je rekel baje: »To je puška bodočnosti, nobena druga.« Kitajski državnik Liting Čang je bil navdušen za to iznajdbo, toda vprašal je previdno, koliko stanejo patroni za to puško v minuti. Ko je slišal, da nad 3000 kron, je vzkliknil prestrašeno: »Za Kitajsko strelja ta puška preveč hitro.« Perzijski šah pa je hotel »strojček« kar seboj vzeti, toda Maxim mu je pojasnil, da puška ni njegova last, temveč akcijske družbe in da potemtakem nima pravice, da bi odločeval o njej. Kakor znano, so rabili Francozi Maximovo puško že v vojni s Prusijo leta 1870./71. Strojna puška pa takrat ni prišla do prave veljave. Se le moderna vojna s svojimi strelskimi jarki je pokazala vso strahovito učinkovitost zboljšane in spopolnjene Maximove iznajdbe.

*** Katarina I.** Polna pravilničnih slučajev človeške usode je zgodovina Rusije. Slučaj je povzdignil nešteto moških in žensk iz bede in revščine in iz neizobraženih slojev na vrhunc sreče in moči. Nobena izmed teh usod pa ni tako čudovita, kakor ona carice Katarine, druge soproge carja Petra Velikega, ki je hotel Rusijo priklopiti kot enakovredno državo zapadni Evropi. Bila je kmečko dekle, sama ni vedela od kod. V vojni med Švedsko in Rusijo je živela v vojnem taborišču, a umrla je kot carica, ljubljena in objokana od vsega naroda, kateremu je bila po smrti Petra Velikega po njegovi volji vladarica. In to kmečko dekle, o katerem pravijo, da niti lepo ni bilo, marveč si je osvojilo srce carja samo s tem, da mu je kazala vedno prijazno lice brez vsakih trenutnih razburjenj, je bila pradedinja vse sedaj živeče carske rodbine ter velikega števila drugih sedaj vladajočih rodbin v Evropi. Mnogo se je pisalo o življenju prve carice Katarine, kljub temu ima vedno znova svojo privlačno silo. Iz knjige »Russische Hofgeschichten«, ki jo je izdal Joachim Delbrück posneto po historiku Magnusu Jakobu pl. Crusenstolpu, lahko posnamemo posamezne prav zanimive podrobnosti, ki sicer skoz in skoz niso historično podprte, vendar pa nam podajajo prav lepe detajle. Dasiravno tem podrobnostim ni pripisovati historične veljave, jih priobčujemo po tej knjigi. V stari Rusiji je vladal običaj, da so pripekljali pred carja, ko je dosegel polnoletnost, najlepša dekleta iz cele države, da si izbere izmed njih svojo ženo. Tako se je zgodilo tudi, ko je bil Peter I. proglašen za polnoletnega. Izbral si je takrat bojkarko Jevdokijo Feodorovno Lapukino, s katero je imel pozneje dva sina, Aleksandra Petroviča, ki je umrl še kot otrok, in Alekseja Petroviča. Ta drugi je v zgodovini ruske vladarske hiše ena najnesrečnejših oseb. Obdolžili so ga zarote proti življenju in prestolu očeta in poginil je v ječi. Jevdokija Lapukina ni znala carja Petra privezati na sebe. Bila je sebična, odurna in silno ljubosumna. Peter pa je bil nezaupen, nestanovit, nagle jeze in trmoglav. Ko se je zaljubil v neko mlado lepo dekle Ano Monsovo, je napravil konec tiranstvu Jevdokiji. Dal je svojo ženo zapreti v samostan, kjer je umrla šele leta 1731., pozabljena in neopažena. Peter pa se je vrge sedaj popolnoma nebrzdano v vrtnice strasti do onega dneva, ko je videl ono kmečko deklico, ki živi kot carica Katarina I. v spominu ruskega naroda. V svoji, — malo zanesljivi, — zgodovini ruskega plemstva piše knez Dolgorukij: »Katarina I., druga žena carja Petra I., je bila hči ubogega livonskega kmeta. Najprej je služila v hiši literanskega pastora Glucka ter se je omožila nato z nekim švedskim dragoncem. Pri zavzetju Marienburga so vjeli Rusi tudi njo. Bila je nato ljubica generala Baura, ki jo je odstopil feldmaršalu grofu Šeremetovu, ta jo je prepustil knezu Menšikovu, ki jo je dal končno Petru I. Car se je potem z njo poročil.« Peter Veliki je izvršil ta korak, ko se je pripravil na vojno proti Turčiji in Crusenstolpe in Dolgorukij poročata prav malo verjetno anekdoto, da je Katarina rešila carja pred poginom. Zahtevala je namreč osebo od vsakega vojaka denar ter s tem denarjem podkupila turškega velikega vezirja, da je sklenil kakikol toliko za Rusijo ugoden mir. In Crusenstolpe poroča nadalje, da so našli nekega dne brata carice, mladega kmeta, ki se je v krčmi bahal s svojim sorodstvom. Petru je ugajal zaradi njegove priprostosti in naravnega vedenja. Knez Dolgorukij oide o tem: Ko je bila Katarina carica, je začela iskati svojo rodbino in po dolgem iskanju so našli leta 1723. oha njena brata in obe njeni sestre. Oba brata

sta dobila plemstvo pod imenom Skavronskij in sta bila povišana pozneje pod vlado njune sestre 5. januarja 1727. v grofovski stan. Starejša sestra je bila omožena s sergantom Mihajlom Jefimovom in njeni otroci so dobili plemstvo pod imenom Jefimovskij. Mlajša sestra je bila žena delavca Simona Hendrika, njeni otroci so dobili plemstvo pod imenom Hendrikov. Gospode Jefimovske in Hendrikove je njih sestrična, carica Elizabeta 25. aprila 1742. povzdignila v grofovski stan. Po nekih listinah, baje najdenih v Upsali pa je bil oče carice Katarine Ivan Rabe, kvartirmojster v polku iz Elfsborga, ki je umrl leta 1684. Mati je imela dekliško ime Elizabeta Moritz in Katarina je bila rojena na Švedskem v Germunderidu leta 1682. Skavronskij ni drugega, kakor rusko označenje za vrana. Brez bojev in strastnih dogodkov pa tudi zakonsko življenje med Katarino in Petrom Velikim ni bilo. Tako poročajo o tragičnem koncu ljubezni Katarine do nekega plemiča s Francoskega. Car ga je dal obtožiti, obsoditi in usmrtiti. Dan nato je prisilil Katarino, da si naj gre pogledat truplo njenega ljubimca na morišču in Katarina ni baje niti pobledela. Peter Veliki je umrl dne 8. februarja 1725. in dve leti je sedaj vladala po njegovi volji Katarina. Bila je popolnoma pod vplivom Menšikova, ki se je povzpela od pekovskega učenca do kneza nemške in ruske države, do feldmaršala in dasiravno je znal komaj pisati in brati, do najvplivnejšega moža v celi državi. On je tudi povzdignil Katarino do njene tedanje slave. Ko je Katarina I. dne 17. maja 1727. umrla, je ruski narod resnično žaloval za svojo carico.

Brzjavna poročila.

Nadvojvoda Leopold Salvator.

Dunaj, 15. aprila. (Kor. urad.) Nadvojvoda Leopold Salvator je odpotoval noč z Dunaja na severno bojišče.

Nemški in angleški častniki.

London, 14. aprila. (Kor. urad.) V popoldanski zbornici je vprašal Dalziel, kaj bo ukrenila angleška vlada z ozirom na namen nemške vlade, da hoče kot represalijo na postopanje z morilci iz podmorskih čolnov postopati z angleškimi častniki kakor z navadnimi vjetniki. Državni podtajnik Primrose je odgovoril: Ko smo videli včeraj to izjavo v časopisu, smo naprosili ameriškega veleposlanika v Londonu, da naj brzojavi ameriškemu veleposlaniku v Berlinu, da naj ugotovi, koliko resnice je na tem poročilu. Odgovora še nismo dobili. Če je poročilo resnično, moremo le upati, da bodo ravnali s temi vjetniki ravno tako dobro, kakor z moštvom podmorskih čolnov na Anglskem.

Angliji primanjkuje vojakov.

London, 14. aprila. (Kor. urad.) »Times« poročajo: Kakor se zatrjuje, bodo dobili vsi za orožje zmogni državni uradniki v kratkem poziv, da naj vstopijo v armado.

Pogrešani ribiški parniki.

London, 14. aprila. (Kor. urad.) Osem ribiških parnikov iz Grimsbyja z 10 do 12 mož posadke pogrešajo že precej dolgo. Uradno pa jih še ne smatrajo za izgubljene.

Angleške zakladne nakaznice.

London, 14. aprila. (Kor. urad.) Londonska »Gazetta« poroča, da se bodo od 14. aprila naprej izdajale zakladne nakaznice, ki bodo potekle v 3, 6 in 9 mesecih in se bodo fiksno obrestovale. Finančni pisatelji pravijo, da je to fiksno in neomejeno izdajanje zakladnih nakaznic najvažnejša odredba od početka vojne. Pričakovati je, da bo dobila vlada na ta način za dolgo potrebna sredstva. Zato je skorajšno najetje novega posojila neverjetno.

Ameriški škof proti vojni.

London, 14. aprila. (Kor. urad.) »Times« priobčujejo brzjavno iz Severne Amerike, glasom katere je izjavil nadškof Möller v Cincinnatiju, da mora biti prvi korak miru nasproti prepoved izvoza vojnega materijala.

Draginja na Anglskem.

London, 14. aprilu. (Kor. urad.) »Times« poročajo, da bo cena kruha v Londonu poskočila s prihodnjim ponedeljkom na 8 in pol pence za 4 funte.

Profesor Röntgen odlikovan.

Berolin, 14. aprila. (Kor. urad.) Kakor poroča »Lokalanzeiger«, je dobil profesor Röntgen povodom svoje sedemdesetletnice železni križ na črno-belem traku. V cesarjevi čestitki se pravi, da nemški narod ne more biti dovolj hvaležen njemu, ki je odkril Röntgenove žarke, katerih neprecenljiva uporaba se more posebno zdaj v vojni izvanredno ceniti.

Avstrijska odlikovanja in redovi.

Vsak dan čitamo, da so razni častniki in vojniki radi hrabrosti na bojišču odlikovani s tem ali onim redom. Ker mnogim ni znana vrednost, niti postanek mnogih redov in odlikovanj, prinašamo v naslednjem kratko zgodovino važnejših redov:

1. Red zlatega runa — je bil ustanovljen l. 1429. in sicer od vojvode Filipa Dobrega burgundskega. Vladajoči cesar avstrijski je suveren tega reda in imenuje svojim vitežom neomadeževane plemiče starodavnega katoliškega plemstva. Avstrijski prestolonaslednik postane vitez tega reda že takoj pri porodu, ostali nadvojvode pa šele z nastopom polnoletnosti. Ker morajo biti vitezi tega reda katoliki, nima n. pr. cesar Viljem te naše najvišje dekoracije. — 2. Red Marije Terezije — je ustanovila cesarica Marija Terezija v spomin na slavne zmage feldmaršala Dauna. Vlada avstrijske hiše je šef in veliki mojster tega reda, a dobiti ga zamore vsak častnik — ne oziraje se na njegov čin, vero in druge okoliščine — ako se izredno izkaže v vojni. Na redu se nahajajo zlatimi črkami geslo tega reda: »Fortitudo in aequanimitas«. Na nasprotni strani pa se nahajajo črke MT—F (Marija Terezija, Franc). Trak je rdeče-belo-rdeče barve. Vitezi tega reda in njihove vdove dobe pokojnino tega reda. V sedanji vojni še ni bil ta red nikomur podeljen. — 3. Kraljevski ogrski red Sv. Stefana — ustanovljen od cesarice Marije Terezije povodom kronanja njenega sina, nadvojvode Jožefa, za rimskega kralja dne 5. maja 1764. Veliki mojster tega reda je cesar. Red Sv. Stefana je najvišja civilna dekoracija naše monarhije. Z njim je zvezano dostojanstvo tajnega svetnika. — 4. Avstrijski cesarski Leopoldov red — ustanovljen od cesarja Franca I. leta 1808. v spomin na njegovega očeta Leopolda II. Cesar avstrijski je veliki mojster tega reda. Odlikovanje obstoji iz rdečkasto-zlatega križca z belim robom in ima na srednjem polju zlate črke F. I. A. (Franciscus Imperator Austriae), na nasprotni strani pa zlate, na belem polju napisane besede: »Integritate et Merito« — znotraj lovorjeverga venca pa geslo cesarja Leopolda. Križ visi na zlati avstrijski cesarski kroni z dvema zlatima trakoma. Red se podeljuje tudi v vojno dekoracijo. — 5. Avstrijski red železne krone — ustanovljen od cesarja Napoleona I. v spomin na kronanje v Milanu 5. junija 1805. S padcem kraljevine Italije leta 1814. je propadel tudi ta red. Ko pa je cesar Franc I. zopet prišel v posest svojih italijanskih držav, je vzpostavil ta red pod imenom: avstrijski red železne krone. Veliki mojster tega reda je cesar, a red sestoji iz vitežov 1., 2. in 3. razreda. Trak: moder-rumen-modre. Tudi ta red se podeljuje v vojno dekoracijo. — Avstrijski cesarski red Franca Jožefa — ustanovljen od cesarja Franca Jožefa I. na prvi obletnici njegovega vladanja. Veliki mojster tega reda je vladajoči cesar. Ta red se deli v veliki komturni in viteški križec. Na belem polju se nahajajo zlate črke F. J. (Franciscus Josephus) in geslo: »Viribus unitis«. Trak: temnordeč. — Civilni redi se podeljujejo tudi za zasluge pred sovražnikom. V tem slučaju so opremljeni s posebno »vojno dekoracijo«. — Vojni križec za zasluge, ustanovljen na predlog grofa Radeckega leta 1849., kot odlikovanje za izvanredno pohvalna dela pred neprijateljem, toda samo za častnike. Ta red se podeljuje v vojno dekoracijo. — 8. Vojaška kolajna za zasluge, kot Najvišje pohvalno priznanje, je ustanovil cesar leta 1890. za izvrstno službovanje in se nahajajo napisane sledeče besede: »Signum laudis«. Trak za zasluge je rdeč, za zasluge pred neprijateljem pa bel z rdečkastimi progami. — 9. Kolajna za hrabrost je bila ustanovljena od cesarja Jožefa II. leta 1789. za moštvo, ki se je izredno hrabro borilo. Kakor znano, se podeljuje to odlikovanje v treh razredih. — 10. Zlati in srebrni križec za zasluge — je ustanovil sedanji cesar Franc Jožef I. leta 1849. V sredini se nahajajo črke F. J. (letnica 1849) in okoli črk Viribus unitis. Trak je temnordeč. Za zasluge civilnih oseb pred neprijateljem se podeljuje zaslužni križec tudi na belo-rdečem traku hrabrostne medalje.

Umrlj so v Ljubljani:

Dne 13. aprila: Marija Škof, posestnikova žena, 68 let, Rečna ulica 8. — Pavel Krašovec, sin železniškega delavca, 9 mesecev, Velika

čolnarska ulica 10. — Avgust Edvard Köhler, podčastnikov sin, 3 mesece, Dolenski cesta 22.

Dne 14. aprila: Josip Ojster, polzemljak, hiralet, 44 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnici.

Dne 10. aprila: Josip Zavašnik, posestnikov sin, 1 dan.

Dne 11. aprila: Marija Pirnat, poljska dninarica, 69 let.

Dne 12. aprila: Josip Krasny, pešec 13. pešpolka.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zobna krama
KALODONT
70 vinarjev.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 200-2. Srednja letna temperatura 7,8.

april	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetri	nebo
14.	2. pop.	727.1	12.8	moč. jz.ah	del. jasno
15.	9. zv.	729.6	6.0	sr. jz.ah	oblačno
15.	7. zj.	732.6	7.1	sr. jz.ah	„

Srednja večerajša temperatura 6.3, norm. 9.5. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Fodčastnik, šeli znanja z gospo v dobi do 35 let. zmožno deželni jezikov v nekoliko premoženjem. Resne ponudbe s sliko 52. Prosijo pod „Rodočnost 1959“ oštino leži. Ljubljana Diskrecija častno zadržana.

Koncipijenta
sprejme dr. Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru.

Najceneje
vojno zavarovanje

Vpoklicanci preskrbite pravočasno svojce!

Pismena vprašanja: Kreditna pisarna, Pod Trnovo 2/II. 798

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:
Krasne 3523
BLUZE plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, porile in modne predmete.
Zelo solidna trdika
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v
otroških oblekah
in krstni opravi.

Poceni! Poceni!

Dokler traja še zaloga oddajam

prav lepe

slanike

100 komadov 11 kron, dalje

SIR, lepi hlebi

vlečano blago, hlebi po 12 do 16 kg

à kron 240 kg. Zunanja naročila se izvršujejo točno po povzetju. Priporočila se za cenjena naročila 963

A. Kušlan, Ljubljana.

blago naj se zamudi ugodne prilike.

Kuverte s firmo
priporoča
„Narodna tiskarna“.

Samo nekaj dni!
Več vrst različnih 945

zastorov
in
pogrinjal

se pod roko proda
za polovico vrednosti.

Pojasnita daje iz prijaznosti

Maček & Ko., Ljubljana,

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Pristno bransko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915.
uvon m 3-10 doigo
za popolno moško obleko
(suknja, hlače, telovnik)
stane samo 12

Kupon za črno salonsko obleko 20 K. dalje blago za površnike, turistovski liden, svilnate kamzarne, blago za damске obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana: Zaloga tvornice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Brann).
Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira Stalne najnižje cene. — Tudi naimanjša naročila se izvršijo najpozorneje in natančno po vzorcu. 465

Narodna knjigarna
v Ljubljani
Prešernova ulica šte. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige

v vseh velikostih, tiskane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Objemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin, svetiščnikov, poroc, porocnikov, radirk, kamencikov, tablice, gobice, črnala itd.

Barve za sole in umetnike

Razglednice

potravnike, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Silbumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Nemeblvano ali tudi meblvano
mesečno sobo

z dobro hrano in postrežbo vred, isto gospod.

Ponudbe se prosijo: poštni predal 78, Ljubljana. 961

Hemoroidi

(Zlata Zila) podaljšek debelega črevesa in njegovo obolenje. Traina hitra ozdravitev z dr. Rittelsa hemoroidalnim čepom. Cena 3 K 9 h brez nadaljnjih stroškov. Nobenih čarninskih nepravil. Groi S. piše: »Vaši čepki so mojo trdovratno bolezen v debelem črevesu presenetljivo hitro ozdravili«. Po povzetju pošilja samo 954

M. Wojacek, München, Paul Heysestr. 5.

Dobro idoča
gostilna na Bledu

se da v najem samski osebi ali osebam brez otrok, ki so dobro vajeni gostilne. — Proda se tudi skoro nova napol pokrta kočija s poseb. sedežem.

Naslov pove upravništvo »Slov. Narod«. 896

Kavarna Tračnik
Sv. Petra cesta

danes in vsak večer

koncert

slovište eiganske kapole Czernygyery Giza iz Déva. 960

Zčetek ob pol 9. uri. Vstop prost.

Jabolčnik
čisto in snažno pretočen, prav sladek, zamčeno naraven, najboljše vrste, prešan iz dobrih sladkih jabolk (mošanci) razpošilja po povzetju liter po 20-22 vinarjev od 100 litrov naprej 927

Juri Jos. Stelzer, trgovina z moštom Wetzelsdorf pri Gradcu.

Radi vojnih in družinskih razmer se opusti trgovina s manufakturnim in konfekcijskim blagom in se prodaja radi tega vsa

zaloga

skupno ali pa tudi v večjih partijah po zelo upodnih cenah.

Kje, se izve pri upravništvu »Slovenkega Naroda«. 956

Lepa prilika.
Dobro idoča

trgovina

z mešanim blagom, je za mal denar na prodaj. Pripravna za samostojno žensko. 941

Naslov v upravn. »Slov. Narod«. 956

Sprejme se
trgovski pomočnik,

prodajalka

učenec

vsi za manufakturno stroko.

Brata Vokač, Ljubljana.

Vse gospodinje navdušeno hvalijo
staro renomirano domovinsko znamko

Pekarekovega čaja

ki se dobiva le v originalnih zavitkih z varstveno znamko »Kitajski deček« (Chinesenabub) v vseh prodajalnah te stroke. 421

Zastopnik za Kranjsko: GRUMMER & Co., Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Ravnokar došla
velika izbira
umetniških in drugih vsakovrstnih
razglednic.
NARODNA KNJIGARNA
Prešernova ulica.

C. kr. avstrijske državne železnice.
VOZNI RED

Izvešček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajšnjega ravnateljstva s spodaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez prisilnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se peljejo v Pulj, morajo imeti legitimacijo od o. i. kr. poveljstva vojne luke v Pulju.

ODHOD iz Ljubljane glavni kolodvor, samo osebni vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Trbiž.

8-05 dopoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-Toplice), Bujbarci.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž, Novo mesto (Straža-Toplice), Bujbarci.

6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Celovec čez Salzburg na Dunaj.

6-30 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Bujbarci.

PRIMOD v Ljubljano glavni kolodvor, osebni vlaki:

7-35 dopoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča).

8-35 dopoldne iz Novega mesta, Trebnja (St. Janža), Grosuplje (Kočevja).

11-16 dopoldne iz Trbiža, Jesenic, Kranja 2-35 popoldne iz Bujbarcev, Novega mesta (Straža-Toplice), Trebnja, Grosuplje 8-20 ponoči iz Trbiža, Jesenic, Kranja, (Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straže-Toplice, Trebnja (St. Janža), Grosuplje, (Kočevja).

Kamniška železnica.

ODHOD z državnega kolodvora v Kamnik z mešanimi vlaki

7-40 dopoldne, 2-30 popoldne in ob 7-15 zvečer.

PRIMOD iz Kamnika v Ljubljano ob 6-42 zjutraj, 11-00 dopoldne in ob 6-15 zvečer.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Telefon števil. 18.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon števil. 10. 129

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeši in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vse te vrste.

Ovčjo volno

vsake vrste, oprane in neoprane

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini. 962

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

J. GROBELNIK, LJUBLJANA, Mestni trg 22.

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Ana Karenina. Roman. Ruski spisatelj Lev grof Tolstoj. Cena broš. 6 K 40 vin., vez. 8 K 40 vin., s pošto 30 v. več.

Bela krizantema. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 vin. več.

Beli rojaki. Povesti. Spisal E. Gang. Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Ben Hur. Roman iz Kristusovih časov. Spisal L. Wallace. Cena vez. 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.

Dvajset let pozneje. (Nadaljevanje Treh mušketirjev.) Cena broš. 6 K, vez. 8 K, s pošto 20 v. več.

Gospa Judit. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Grof Monte Christo. Roman. A. Dumas. Cena broš. 8 K, vez. 12 K, s pošto 20 v. več.

Hiša Marije Pomočnice. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Hlapec Jernej in njegova pravica. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Kako pišejo ženske. Francoski spisal M. Prevost. Cena 4 K, s pošto 20 vin. več.

Knjiga za lahkomišelnike. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Mali ljudje. Spisal Milan Pregelj. Cena broš. 3 K, vez. 4 K, s pošto 20 v. več.

Mati. Roman. Ruski spisal Maksim Gorki. Cena broš. 4 K, vez. 5 K, s pošto 20 vin. več.

Muhoborec. Spisal Fr. Milčinski. Cena broš. 2 K 50 v., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Naša vas. Spisal A. Novčan. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Nina. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Ob zori. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K, s pošto 20 v. več.

Oliver Twist. Angleški spisal Charles Dickens. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 20 v., s pošto 30 v. več.

Pol litra vipavca. Spisal D. Feigel. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Polom. Zgodovinski roman iz nemško-francoske vojne. Spisal E. Zola. Cena broš. 5 K 60 v., vez. 6 K 80 vin., s pošto 30 vin. več.

Ponižani in razžaljeni. Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Potop. Zgodovinski roman M. Sienkiewicza. Cena broš. 6 K 40 v., vez. 8 K 40 v., s pošto 20 v. več.

Povesti dr. Iv. Tavčarja. Pet knjig. Cena broš. 13 K 50 vin., vez. 16 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši cenik cele zaloge.

Poljudna pravna knjižnica:

I. zvezek: Zakon o dovoljevanju poti za silo K — 40.

II. in III. zvezek: Predpisi o železniških in rudniških knjigah K — 80.

IV. in V. zvezek: Pristojbinske olajšave ob konverziji v knjižnih terjatev K — 80.

VI. — X. zvezek: Predpisi o razredbi in uredbi ter o zloži zemljišč K — 2.

XI. in XII. zvezek: Predpisi zoper okvaro poljščine za Kranjsko, Koroško, Goriško, Istro, Trst in Štajersko K — 80.

XIII. in XIV. zvezek: Predpisi o notarskih pristojbinah in zapovedanih notarskih spisih K — 80.

XV. zvezek: Zapisnikom izročena opravila sodišč K — 40.

XVI. zvezek: Pristojbine o zapuščinah K — 80.

Prešernov album. Uredil Anton Askerč. Cena 2 K 40 v., s pošto 2 K 60 vin.

Quo vadis? Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena vez. 5 K 50 vin., s pošto 30 v. več.

Rodbina Polaneških. Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena broš. 10 K, vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Slike in revolucije. Ruski spisal M. Arcibašev. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Slovensko gledališče. Spisal A. Trstenjak. Cena 2 K, s pošto 20 v. več.

Socijalizem. Spisal V. Knaflitz. Cena 4 K, s pošto 30 v. več.

Trije mušketirji. Zgodovinski roman. Spisal A. Dumas. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 80 v., s pošto 20 v. več.

Udovica. Povest iz 18. stoletja. Spisal I. P. Tomič. Cena 1 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Vinjete. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 3 K 60 v., vez. 4 K 60 v., s pošto 20 vin. več.

Volja in moč. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Za križem. Spisal Iv. Cankar. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zaobljuba. Povest. Hrvatski spisal F. Bečić. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Zbirka citatov in aforizmov. Uredil Slavko Klepec. Cena broš. 2 K 50 v., vez. 3 K 30 v., s pošto 20 v. več.

Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Cena 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.

Zbrani spisi Janka Kersnika. Pet knjig. Cena broš. 25 K, vez. 30 K, s pošto 20 v. več.

Zbrani spisi Frana Levstika. Pet knjig. Cena broš. 21 K, vez. 27 K, s pošto 20 v. več.

Zgodbe iz doline šentflorjanske. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Zločin in kazen. Roman. Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 10 K 50 v., vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Kavarna „Central“.

Danes in vsak dan

koncert

dunajske damske salonske elite kapele

pod vodstvom

Ane Eisenhuber.

Ob nedeljah in praznikih od 4. ure popoldne naprej, ob delavnikih od 8. do pol 1. ure.

Vstop prost.

drogerija in fotomanufaktura

Ljubljana, Selenburgova ul. 5

priporoča velike zaloge

desinfekcijskih preparatov kakor:

Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin,

Formalinove pastilje, karbolova kislina, karbolovo apno.

Potrebščine za postrežbo

bolnikov in ranjencev,

obvez in gumastoga blaga,

konjaka, ruma in čaja.

Aeroform. Fichtinin. Perolin.

KUC

zdravniško priporočeno **Altvaterovo vino** daje moč in zdravje.

Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4 80. — Edina zaloga:

Br. Novaković,

veletrgovina vina, Vermoutha, Marsala,

Malage, Konjaka, zganja itd.

LJUBLJANA

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

3314

: slavnike le najfinejše izvršbe. :

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

8000 malih škatlic Kola-Dultz zastoni!

Vsakemu, ki ima slabe živce, bi rad pripisal poizkušnje svojega sredstva. Jači živce in s tem toliko boljše zdravje, da se kmalu čutimo tako sveže, zdrave in podjetne, kakor bi od narave morali biti. Kola-Dultz naj vrh tega tudi živce v bodočnosti varuje oslabelosti. V lastno korist vsakega bralca tega inserata, ki nima perfektnih živcev, ali ki se hitro utruji ali postane pobit, ali pa trpi na glavobolu ali pomanjkanju spanja, želim, da bi poizkusil Kola-Dultz in najbrž bi potem kmalu kakor mnogi drugi mogel reči:

Nimam več živcev!

Najboljši živci so oni, od katerih najmanj opazimo. Kola-Dultz je prijatelj živcev. Prijetno se zauživa in je njegov učinek trajno jačanje. Kola-Dultz je absolutno neškodljiv in se priporoča moškim, ženskam in otrokom. Starost pri tem ne pomeni nič. Rečen preparat je to za jačanje živcev. Kola-Dultz je na mestu povsod, kjer opazuje živci ali se čutijo bolečine ali se sicer opazuje za neprijetne. — Edini svoje vrste je in brez primere.

Pišite mi takoj dopisnico in zahtevajte brezplačno dopisiljatev poizkusne škatlice.

Heilige Geist-Apotheke, Budapest VI. Abt. 418.

VABILO

XXXV. občni zbor

Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice

p. z. z n. z. v Ljubljani

ki se vrši

dne 29. aprila 1915 ob 4. uri popoldne
v posojilnični pisarni Dunajska cesta št. 18.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo ravateljstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev letnega računa.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Dopolnitev pravil za pokojninski sklad.
7. Volitev predsednika, podpredsednika, 3 članov načelstva in 3 članov nadzorstva.
8. Predlogi združnikov.

V Ljubljani, dne 14. aprila 1914.

Načelstvo.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po pošt-nem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena sliki 5 kron.

372

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se vplačili.

„SLAVIJA“

Vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fond K 60.780.726-18. — Isplačano odškodnine in kapitalije K 129.935.304-25.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vse pojasnila daje:

čigar pisarne so v lasni ban-

čni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjajo takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.